

ció tipològica. El guardó, inclòs dins la nòmina de l'IEC, suposa la publicació electrònica de l'obra i un suport econòmic de 1.000 €.

L'homenatge va voler oferir una mostra del fons personal i bibliogràfic de Joan Julià-Muné i per això l'acte va acabar amb un parlament de Pepita Raventós, en representació de l'Arxiu de la Universitat de Lleida, que explicà el pla d'acció respecte de la catalogació del llegat personal de l'homenatjat, i una visita guiada, a càrrec per Rodolf González, director de la Biblioteca de Lletres de la UdL, per veure una mostra bibliogràfica dels llibres donats a la UdL per l'enyorat professor.

Finalment, els assistents es van desplaçar al Laboratori de Fonètica Aplicada que ara porta el nom de l'homenatjat, en memòria del qui en fou fundador i principal impulsor. La professora Mar Font va resumir-ne la història i va explicar el procés que ha permès convertir-lo en un espai-museu que reuneix material divers sobre dos dels principals interessos de Joan Julià: la fonologia i la sinologia.

Sofia COLOMINAS
Universitat de Lleida

Jornada «Esperanto, plurilingüisme i moviments socials en el llarg segle xx» (Institut d'Estudis Catalans, 2 de març de 2023). — El dia 2 de març de 2023 va celebrar-se a la Sala Nicolau d'Olwer de la seu de l'Institut d'Estudis Catalans una jornada que duia per títol «Esperanto, plurilingüisme i moviments socials en el llarg segle xx», organitzada conjuntament per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans amb el Grup de Recerca en Comunicació Intercultural i Estratègies de Negociació (CIEN) i el Grup de Recerca en Lingüística Anglesa (GRELA), del Departament de Filologia Anglesa i Germanística de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona. L'acte buscava aportar una mirada àmplia al paper que l'esperanto va jugar en nombrosos moviments socials i polítics en el transcurs de la seva història, així com a la seva vinculació amb la justícia lingüística i a la situació i perspectives de futur de la seva comunitat de parlants actual. Es va comptar amb la presència d'investigadors que havien fet recerca en aquests àmbits.

Nicolau Dols, president de la Secció Filològica de l'IEC i esperantista, va obrir l'acte amb unes paraules de benvinguda —en esperanto i català— en què va aprofitar per recordar la visita a la seu de l'IEC que l'any 1909 van efectuar els congressistes del 5è Congrés Universal d'Esperanto, celebrat a Barcelona.

La primera conferència, «Los primeros años del movimiento del esperanto en Catalunya: conflicto y cooperación», va anar a càrrec de Roberto Garvía, investigador a la Universitat Carlos III. Aquest ponent va posar èmfasi en la gran diversitat que presentava el moviment esperantista català en els primers anys, des dels seus orígens —a la darrerria del segle XIX— fins a la Guerra Civil. Malgrat els punts de conflicte i les desavinences manifestes entre els diferents sectors que van abraçar l'esperanto (catalanistes, antinacionalistes, obreristes, burgesos...), el moviment esperantista va ser capaç de mantenir complicitat i cohesió i evitar la seva fractura.

La jornada va prosseguir de la mà de Guilherme Fians, investigador a la Universitat de Saint Andrews, amb la conferència «Making *Kontakto*: Postcolonial issues and the neutral Esperanto media in the Cold War period». A partir de l'anàlisi d'una selecció d'articles dels anys seixanta i setanta publicats a la revista per a joves esperantistes *Kontakto*, va oferir una visió dels debats interns que va suscitar el moviment esperantista juvenil a nivell mundial envers els límits i matisos de la seva neutralitat. Es va reflexionar sobre les disjuntives que van aflorar arran del fet que la revista tingués la pretensió de versar, entre d'altres aspectes, sobre problemàtiques amb dimensions polítiques i socials, a partir de contribucions de joves d'arreu del món, però fer-ho d'una manera prou genèrica i en la línia d'un moviment esperantista internacional que en aquella època maldava per mostrar-se neutral, a l'estil d'organitzacions com la ONU.

Després d'una pausa, els participants van assistir a una taula rodona sota el títol «L'esperanto en el llarg segle xx: reflexions i perspectives», que comptava amb Monica Heller (professora de la Universitat de Toronto recentment investida doctora honoris causa per la Universitat Autònoma de Barcelona), Maria Rosa Garrido, Nicolau Dols, Xavier Alcalde, Guilherme Fians i Roberto Garvía com a ponents. En aquella taula rodona, que va permetre donar a conèixer diferents línies de recerca que tenen relació amb l'esperanto tant des d'un punt de vista lingüístic com, sobretot, històric i sociolingüístic, els ponents van donar resposta a qüestions com ara l'origen de l'interès personal en fer recerca sobre l'esperanto o les relacions del moviment esperantista amb altres moviments socials.

Després d'un dinar conjunt la jornada es va completar a la tarda, ara fora de la seu de l'IEC, amb una «Ruta de l'esperanto per la vila de Gràcia», guiada pel doctor Xavier Alcalde, en la qual, a partir dels indicis que ofereix el nomenclàtor, els assistents van poder acostar-se a la història de l'esperantisme català —i en especial el gracienc— de la primera meitat del segle xx, i descobrir curiositats com ara la seu d'associacions esperantistes, publicacions en esperanto d'organitzacions com la CNT, i personatges destacats del moviment.

Aquesta jornada va servir per a donar a conèixer, des de l'òptica de la recerca, l'esperanto i el seu moviment associat —un àmbit generalment força desconegut—, i entre els seus assistents s'hi van poder comptar força parlants d'aquesta llengua. Els actes de la jornada es poden recuperar en format vídeo des del canal de YouTube de l'IEC.

Òscar HERNÁNDEZ

Jornada internacional «Cultura hebraica peninsular» (Universitat de Barcelona, 24 d'abril de 2023). — A la Sala de Professors de la Facultat de Filologia i Comunicació de la Universitat de Barcelona es va celebrar la jornada internacional «Cultura hebraica peninsular» organitzada pel Departament de Filologia Clàssica, Romànica i Semítica (i, més concretament per les seccions de Romàniques i de Semítiques) de la Universitat de Barcelona, juntament amb la col·laboració de l'Institut de Recerca en Cultures Medievales (IRCVM), i amb la col·laboració de les seccions de Filologia Catalana i Filologia Hispànica de la mateixa facultat, així com del seu deganat i del projecte *Scientia.cat*. La jornada va comptar amb vuit intervencions: Esperança Valls (Universitat de Barcelona), «La llengua dels jueus de Girona a partir dels manuscrits hebraics de l'AHG»; Ilil Baum (The Hebrew University of Jerusalem), «Els jueus d'Ibèria i les seves llengües en l'edat mitjana tardana»; Meritxell Blasco (Universitat de Barcelona), «Textos hebraicoaljamiats medievals peninsulars: llengües en contacte»; Aliza Fiorentino (Universitat de Barcelona), «Miradas de mujer: reflexiones sobre los contactos hebreo-romances medievales»; Laura Minerini (Universitat de Nàpols Federico II), «Cultura literaria y tradiciones lingüísticas de los judíos hispánicos en el siglo xv»; Lola Josa (Universitat de Barcelona), «Conceptos de la mística hebrea en el pensamiento de san Juan de la Cruz»; José Ramón Magdalena Nomdedéu, «El judezmo de los sefardíes de Esmirna en la Barcelona de la primera mitad del siglo xx»; Pilar Romeu (Edicions Tirocinio), «Publicar obras sefardíes hoy. Cómo no perecer en el intento». Intervingué breument també, fora de programa, la cantant Rosa Zaragoza, que interpretà la peça musical intitolada *Per a tot he trobat bàlsam* d'Ishaq ben Seset Perfet (1326-1408), rabí de les aljames de Barcelona.

José Enrique GARGALLO GIL
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans